

indenfor de haandværksmæssige Rammer. Den Kælen for Arbejdet, som tidligere var Haandværkets Særkende, er forsvundet, dette gælder Skrædderfaget, der er blevet til Konfektionsindustri, det gælder Typograffaget med sine Sættemaskiner, Stereotypi- og Rotationspresser, og det gælder Snedkerfaget, hvor Møbler laves i Massevis efter bestemte Modeller med eller uden Maskiner. I Bygningsfagene giver Nutidens aandløse Arkitektur kun Rum for ringe Kunstsans; Malerfaget arbejder efter Skabloner. Endelig har vi faaet Taylor-Systemet, der er en amerikansk Opfindelse, som gaar ud paa, at man med de færrest mulige Bevægelser og fuldstændig mekanisk frembringer det mest mulige i kortest mulig Tid. Og for at nu ikke Arbejderen skal forfalde til Driveri, for at han ikke skal give sig til at kæle lidt for sit Arbejde, forsøge at bringe noget mere ud deraf, findes der i alle disse forskellige Virksomheder en Stab af Værkførere, Undermestre og Arbejdsledere, en Stab af i høj Grad unyttige Individuer, som kun gaar rundt og ser paa, at de andre arbejder. Hvis Industriens Ledere i højere Grad vilde forlige sig med Arbejderne, lade dem faa Indseende med Virksomhederne og give dem gode Kaar at arbejde under, vilde disse unyttige Opsynsmænd kunne beskæftiges med nyttigt Arbejde, og det vilde være muligt at indskrænke Arbejdstiden endnu mere.

Naar Arbejdet, som tidligere gav Haandværkerens Liv Indhold, saaledes er blevet Maskinteknik, der ikke rummer Arbejdsglæde eller aandelig Udvikling, er det intet Under, at Arbejderens Tanker i højere Grad end forhen samler sig om Fritiden, den Tid, hvor han dyrker sit Familieliv, forsøger at udvikle sine Evner, beskæftige sig med det, han føler Lyst og Trang til; thi den Tid, han er paa Fabrikken, er i Virkeligheden ikke noget Liv, i den er han kun et Tilbehør til Maskinen og intet andet. Hvis ikke, efterhaanden som Storindustrien har udviklet sig, stærke Kræfter havde grebet ind til Regulering af Arbejdstid og Arbejdsforhold, vilde vi i dette Øjeblik have haft en aandelig og legemlig forkrøblet Arbejderstand, som havde været ude af Stand til at røgte sin samfundsmæssige Opgave i Nutiden, og som ikke vilde have været Arbejdsgiverne til den Nytte, den i Øjeblikket er, og derved vilde selve Storindustrien faktisk have ligget i Grøften.

For at tage et Eksempel, som ligger saa langt tilbage i Tiden, at man kan danne sig et historisk Skøn, derover, skal jeg lige

nævne den engelske 10 Timers Lov, der for et Hundrede Aar siden fastslog Arbejdstiden i England til højst 10 Timer; i sin Oprindelse gjældte denne Lov kun for Kvinder og Børn, men i Praksis gik den efterhaanden over til at gælde ogsaa de voksne mandlige Arbejdere. Da Tanken herom først fremsattes, lød der de samme Toner, som eventuelt godt kunde lyde den Dag i Dag her i det danske Folketing fra en konservativ Talers Side: Industrien kan ikke bære det, vi vil ikke kunne konkurrere med andre Lande, Nationen vil gaa fallit. Man tog dog intet Hensyn dertil i England, men gennemførte Loven, og til Trods for alle onde Varsler viste der sig netop efter dens Gennemførelse en Opblomstring af den engelske Industri som aldrig før, idet den Arbejderbefolkning, der nu begyndte at ranke Ryggen og tage til i Sundhed, Styrke, Friskhed og Dygtighed, i den kortere Arbejdstid kunde frembringe en langt større Produktionsmasse af bedre Beskaffenhed end før. Den lovmæssige Forkortning af Arbejdstiden bidrog yderligere til at styrke den engelske Industris Overlegenhed paa Verdensmarkedet i Kampen med de Lande, der savnede en saadan Arbejderbeskyttelse. Og det Eksempel er ikke enestaaende. Overfor den Elendighedens Filosofi, som i vore Dage ligesom tidligere fremsættes af Arbejdsgiverne angaaende 8 Timers Dagens skadelige Indvirken paa vort Erhvervsliv samtidig med, at der fremsættes Tankeeksperimenter om 1 eller 2 Timers Forlængelse af Arbejdstiden, hvilket skulde gøre os mere konkurrencedygtige, kan man blot lade Kendsgerningerne tale. De viser, at de Lande, der har været de førende i Retning af at forkorte Arbejdstiden, er de mest konkurrencedygtige paa Verdensmarkedet, medens Landene med den lange eller endnu ubegrænsede Arbejdstid sakker langt bagud. Ser man paa England og Amerika, hvor man i mange Aar har haft en Arbejdstid paa 8 Timer og derunder, i Modsætning til en Række andre Lande, som, hvad Raastoffer og andre Betingelser angaar, skulde kunne staa paa Højde med dem, taler Kendsgerningerne deres tydelige Sprog. Man raaber saa paa den gule Fære og henviser særlig til Japan, denne kraftige, initiativrige Nation, der i al den Tid, jeg har levet, har staaet som et fælt Spøgelse for os alle sammen. Man har dør hidtil haft ubegrænset Arbejdstid, nu er den dog ved en Undtagelsesbestemmelse i Konventionen sat til højst 9 Timer daglig. Men denne for Danmarks Produktion saa farlige Fjende er den Dag i Dag, til Trods for at Japan har